

Затягування справи. Зловживання процесуальними правами: способи та протидія

Київ, 2021

Строки (час = гроші)

Підготовче засідання – до 14 – 20 днів
(відкриття провадження)

Попереднє засідання – 70 днів – 3 місяця
(визнання вимог кредиторів)

Підсумкове засідання – до 170 днів з моменту
відкриття провадження
(перехід в санацію або ліквідацію)

Санація – строк не встановлено
Ліквідація – до 12 місяців

Строки (час = гроші)

ЄСПЛ:

- Право на справедливий і публічний розгляд справ впродовж розумного строку (п. 1 ст. 6 Конвенції)
 - Обов'язок швидкого здійснення правосуддя покладається, в першу чергу, на відповідні державні судові органи;

- Розумним вважається строк, що є об'єктивно необхідним для виконання процесуальних дій, прийняття процесуальних рішень та розгляду і вирішення справи з метою забезпечення своєчасного (без невинуватаних зволікань) судового захисту

ХТО КЕРУЄ СПРАВОЮ?...

Провадження у справах про банкрутство регулюється цим Кодексом, Господарським процесуальним кодексом України, іншими законами України.

ч. 1 ст. 2 КУзПБ

Суд керує ходом судового процесу

п. 1 ч. 5 ст. 13 ГПК

Які можливості у кредитора?

Відкриття
провадження без
рішення суду

Право суду
відмовити в разі
спору про право

Право кредиторів
визначати умови
продажу майна

Встановлює суд,
якщо арбітражник
не згоден

Право зняти
арбітражника

Потрібні
підстави!
Призначення
нового судом

Які можливості у кредитора?

Строки
скорочено

Рішення
приймаються
судом (мораторій
автоматично – ні!)

Право
кредиторів
ініціювати
припинення
справи про
банкрутство
фізичної особи

Чіткий перелік
підстав і рішення
за судом

Кредитор – чи є право обов'язком?

Не погодження ціни та умов реалізації
заставного майна

Оскарження рішень, дій, бездіяльності
арбітражного керуючого (для
уникнення стягнення витрат)

Ухилення від участі в процедурі
банкрутства (не явка в судові засідання,
збори кредиторів, комітет, не створення
фонду, не подача документів...)

Зловживання боржника

Непередача арб керуючому
документації та печаток/штампів

Створення пов'язаних кредиторів

Ініціювання банкрутства для
блокування стягнення
заборгованості

Зловживання боржника

«Скидання» активів (спростування майнових дій)

Передача майна в оренду (ліквідатор на стадії ліквідації)

~~Захід в банкрутство через самоліквідацію (ст. 95)~~

Держава

Включення до переліку підприємств, що не підлягають приватизації

Не погодження плану санації боржника, що є державним підприємством

Прийняття в комунальну власність об'єктів соціальної інфраструктури

Здача документів в архів

Суд: вибір арбітражного керуючого

Можливість призначення ліквідатора
чи керівника боржника у спрощеній
процедурі (ст. 95 Закону)

Призначення арбітражного керуючого
в разі відмови від участі в справі того,
що був обраний системою

Стягнення з кредиторів винагороди і
витрат арбітражного керуючого

Суд: перехід в санацію

Забезпечені кредитори голосують в рамках окремого класу

Кворум для прийняття рішень 2/3 (було 100%), якщо план санації передбачає право звернути стягнення на заставу – не голосує

Суд схвалює план санації, якщо кредитори, які голосували проти, отримують більше, ніж в разі ліквідації (100 грн. сьогодні більше, ніж 200 грн. через 5 років?)

Суд: відсутність сталої судової практики

Право на оскарження вимог інших кредиторів

Нехтування строками процедури, в тому числі через оскарження кожного судового рішення

Визначення статусу заставного кредитора:

- Порядок відмови від забезпечення;
- Визначення вартості забезпечення;
- Право голосувати за план санації
- Припинення обтяжень $\neq$ зняття іпотеки
- Зміна власника іпотеки не порушує прав іпотекодержателя

Суд: відсутність сталої судової практики

~~Чи припиняє ліквідація позичальника вимоги до поручителів (в т.ч. майнових)~~

~~Затвердження організатора аукціону~~

Порушення принципу правової визначеності – припинення процедури через кілька років її існування і продажу майна

~~Кількість торгів по ЦМК~~

? Згода забезпеченого кредитора на продаж (один раз чи на кожні торги)

Залежно від конкретних обставин суд може визнати зловживанням процесуальними правами дії, що суперечать завданню господарського судочинства, зокрема (ч. 2 ст. 43 ГПКУ):

1) подання скарги на судові рішення, яке не підлягає оскарженню, не є чинним або дія якого закінчилася (вичерпана), подання клопотання (заяви) для вирішення питання, яке вже вирішено судом, за відсутності інших підстав або нових обставин, заявлення завідомо безпідставного відводу або вчинення інших аналогічних дій, спрямованих на безпідставне затягування чи перешкоджання розгляду справи чи виконання судового рішення;

2) подання декількох позовів до одного й того самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав або подання декількох позовів з аналогічним предметом і з аналогічних підстав, або вчинення інших дій, метою яких є маніпуляція автоматизованим розподілом справ між суддями;

Залежно від конкретних обставин суд може визнати
зловживанням процесуальними правами дії, що
суперечать завданню господарського судочинства,
зокрема (ч. 2 ст. 43 ГПКУ):

3) подання завідомо безпідставного позову, позову за відсутності предмета спору або у спорі, який має очевидно штучний характер;

4) необґрунтоване або штучне об'єднання позовних вимог з метою зміни підсудності справи, або завідомо безпідставне залучення особи як відповідача (співвідповідача) з тією самою метою;

5) укладення мирової угоди, спрямованої на шкоду правам третіх осіб, умисне неповідомлення про осіб, які мають бути залучені до участі у справі.

Відповідальність за зловживання

1. У випадку невиконання учасником справи його обов'язків суд застосовує до такого учасника справи заходи процесуального примусу (ст. 132 ГПКУ):

- попередження;
- видалення із залу судового засідання;
- тимчасове вилучення доказів для дослідження судом;
- штраф.

2. Якщо подання скарги, заяви, клопотання визнається зловживанням процесуальними правами, суд з урахуванням обставин справи має право залишити без розгляду або повернути скаргу, заяву, клопотання (ч. 3 ст. 43 ГПКУ).

3. За введення суду в оману щодо фактичних обставин справи винні особи несуть відповідальність встановлену законом (ч. 4 ст. 42 ГПКУ – ст. 384 ККУ).

Відповідальність за зловживання

4. У разі ненадання доказів («негативний факт») суд може визнати обставину невчинення відповідних дій або відсутності події встановленою (ч. 2 ст. 75 ГПКУ)

5. У разі неподання учасником справи витребуваних судом доказів без поважних причин або без повідомлення причин суд, залежно від того, яка особа ухиляється від їх подання та яке ці докази мають значення, може визнати обставину, для з'ясування якої витребувався доказ, або відмовити у її визнанні, або розглянути справу за наявними в ній доказами, а у разі неподання таких доказів позивачем - також залишити позовну заяву без розгляду (ч. 9 ст. 81 ГПКУ).

6. У разі ухилення учасника справи від подання суду на його вимогу необхідних для проведення експертизи матеріалів, документів або від іншої участі в експертизі, що перешкоджає її проведенню, суд залежно від того, яка особа ухиляється, а також яке ця експертиза має значення, може визнати встановленою обставину, для з'ясування якої експертиза була призначена, або відмовити у її визнанні (ч. 4 ст. 102 ГПКУ)

**Активна позиція
суду – основа
ефективного руху
справи!**